

Analyzing Dimensions Related to the Consequences of Love During Adolescence: A Qualitative Study

1. Arezu Ghafoori: PhD Candidate in Educational Psychology, Department of Clinical-Educational Psychology, CT.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran
2. Mohammad Mahdi Shariat Bagheri*: Associate Professor, Department of Clinical-Educational Psychology, CT.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran
3. Keyvan Salehi: Associate Professor, Department of Methods, Educational Planning, and Curriculum, University of Tehran, Tehran, Iran

*Corresponding Author's Email: m.shariatbagheri@iauctb.ac.ir

Received: 2025-05-10

Revised: 2025-06-20

Accepted: 2025-08-11

Published: 2025-09-11

Abstract

Introduction and Aim: The quality of adolescents' emotional relationships plays an important role in shaping their positive social and emotional experiences. As a result, the present study was conducted with the aim of analyzing the dimensions related to the consequences of love during adolescence.

Methodology: This study was applied in terms of purpose and descriptive from type of qualitative in terms of implementation method. The research population was educational specialists of Qazvin province in the 2024 year, which according to the theoretical saturation principle, the sample size was considered 30 people, and this number was selected as a sample using purposive sampling method. The research tool was a semi-structured interview with educational specialists, which its validity was confirmed by the triangulation method and its reliability was obtained by the agreement coefficient between the two coders 0.88. The data of the present research were analyzed using the coding method in MAXQDA software.

Findings: The results of the present study showed that the consequences of love during adolescence had 23 concepts and 7 components in 2 dimensions of positive consequences and negative consequences; so that positive consequences included gaining experience for adulthood (with 4 concepts) and strengthening social relationships (with 4 concepts) and negative consequences included unhealthy dependence (with 3 concepts), distancing from family (with 3 concepts), hasty decisions (with 3 concepts), origin of delinquency (with 3 concepts) and regret (with 3 concepts).

Conclusion: According to the results of this study, love during adolescence has both positive and negative consequences. Therefore, it is necessary and essential for adolescents and their families to be aware of the consequences of love during adolescence.

Keywords: Love, Positive Consequences of Love, Negative Consequences of Love, Adolescence.

How to Cite: Ghafoori, A., Shariat Bagheri, M. M., & Salehi, K. (2025). Analyzing Dimensions Related to the Consequences of Love During Adolescence: A Qualitative Study. *Psychology of Motivation, Behavior, and Health*, 3(2), 1-12.

Copyright: © 2025 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract

Introduction and Aim

Adolescence is a period of transition from childhood to adulthood with extensive physical, hormonal, psychological, cognitive, emotional, social and behavioral changes (Benzi et al., 2023). In the other words, adolescence is a gradual change from childhood to adulthood during which cognitive, emotional and social skills change and evolve, and the adolescent begins to seek independence from the family, interact more with peers and seek new environments, which is sometimes accompanied by increased emotional instability and risk-taking (Lekamge et al., 2025). This period is associated with high behavioral risk and a greater likelihood of risky behaviors. Because adolescents have a lot of energy and little experience, and their minds have not yet been sufficiently cognitively rejected (Stavleu et al., 2022).

One of the concepts that needs to be examined in during adolescence is love (Ruiz-Palomino et al., 2021). Love, as an integral part of the human experience, literally means intense affection and excessive love (Lantian et al., 2024). Love in the term is a relationship based on emotional, affective, and social attachment and occurs when the lover and the beloved show relatively high levels of affection in their relationship (Bianchi et al., 2021). The experience of love during adolescence has unique characteristics. Because it is accompanied by hormonal changes, cognitive development, changes in brain structure, and sociocultural pressures, this causes adolescent romantic relationships to both provide valuable opportunities for growth and development and, in the absence of appropriate support and guidance, threaten the mental health and quality of life of the adolescent (Boisvert et al., 2023).

Love is a phenomenon that some adolescents experience and is a complex, undeniable, and important construct for life that has provided the basis for numerous studies on emotional experiences in adolescents in recent decades (Zhu et al., 2025). Love in during adolescence is the same as loving a person of the opposite sex, which is accompanied by many physical and hormonal changes (Kuula et al., 2020). The most important characteristics of love in during adolescence include its excitement, temporary nature, destructiveness, and power, which can have negative and positive consequences, and among the positive and important consequences, we can mention bridging the gap between dependence on parents and

independence from them and the beginning of adult life (Buchanan et al., 2021). Several factors affect the experience of love in adolescence, including media, stories, and films. Digital media, especially social networks, have transformed the way adolescents initiate and maintain relationships and imposed new norms on their interactions (Tienda et al., 2023).

Many factors affect the experience of love during adolescence, and the experience of love during this period has many consequences, both positive and negative. Therefore, to better understand the positive and negative consequences of love during this period, coherent and organized research should be conducted, and the present study was conducted with this same goal. Also, the results of this study can help experts and planners better understand the phenomenon of love during adolescence, so that they can design and implement programs to improve the situation of adolescents while being aware of the dimensions of the consequences of this phenomenon. In addition, the results of the present study can help expand the scope of psychological and educational knowledge in the field of love during adolescence. Therefore, regarded to the importance of love during adolescence and the quality of adolescents' emotional relationships in the formation of their positive social and emotional experiences, the present study was with the aim of analyzing the dimensions related to the consequences of love during adolescence.

Methodology

This study was applied in terms of purpose and descriptive from type of qualitative in terms of implementation method. The research population was educational specialists of Qazvin province in the 2024 year, which according to the theoretical saturation principle, the sample size was considered 30 people, and this number was selected as a sample using purposive sampling method.

In this study, in order to deeply understand the consequences of love during adolescence and due to the lack of sufficient information in this field and considering the high importance of this issue in today's society, the researcher used a qualitative research method. The purposive sampling method provides the basis for the appropriate and conscious selection of individuals with sufficient information to enter the research and collect rich data. In the other words, by selecting individuals with sufficient information, valuable data and information can be obtained that will help to understand and gain deep insight into the research topic. In this study, the

criteria for selecting samples included more than 5 years of experience working with adolescents, at least a master's degree, willingness to participate in the research, no addiction and use of psychiatric medications, acceptance of recording interviews, and signing an informed consent form to participate in the research.

The research tool was a semi-structured interview with educational specialists, which its validity was confirmed by the triangulation method and its reliability was obtained by the agreement coefficient between the two coders 0.88. The data of the present research were analyzed using the coding method in MAXQDA software.

Findings

The results of the present study showed that the consequences of love during adolescence had 23 concepts and 7 components in 2 dimensions of positive consequences and negative consequences; so that positive consequences included gaining experience for adulthood (with 4 concepts) and strengthening social relationships (with 4 concepts) and negative consequences included unhealthy dependence (with 3 concepts), distancing from family (with 3 concepts), hasty decisions (with 3 concepts),

origin of delinquency (with 3 concepts) and regret (with 3 concepts).

Discussion and Conclusion

According to the results of this study, love during adolescence has both positive and negative consequences. Therefore, it is necessary and essential for adolescents and their families to be aware of the consequences of love during adolescence.

According to the findings of this study, it is necessary for the Iranian education system to elevate its view of the phenomenon of love during adolescence from an individual issue to a larger, opportunity-oriented level. The first step could be to create a "National Emotional Literacy Network" which in it adolescent students, parents, and teachers can learn about the principles of emotional literacy and healthy communication skills through multimedia programs, educational games, podcasts, and online courses. Also holding a "National Olympiad of Communication, Emotional, and Social Skills" can be an inspiring pattern for adolescents across the country. This Olympiad by identifying and strengthening students who are capable in the empathy, conflict resolution, and relationship management, will demonstrate that communication, emotional, and social skills are as valuable and appreciable as academic skills.

تحلیل ابعاد مرتبط با پیامدهای عشق در دوران نوجوانی: یک مطالعه کیفی

۱. آرزو غفوری^۱: کاندیدای دکتری روان‌شناسی تربیتی، گروه روان‌شناسی بالینی - تربیتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. محمد مهدی شریعت باقری^۲: دانشیار، گروه روان‌شناسی بالینی - تربیتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۳. کیوان صالحی^۳: دانشیار، گروه روش‌ها و برنامه‌ریزی آموزشی و درسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

*ایمیل نویسنده مسئول: m.shariatbagheri@iauctb.ac.ir

انتشار: ۱۴۰۴/۰۶/۲۰

پذیرش: ۱۴۰۴/۰۵/۲۰

بازنگری: ۱۴۰۴/۰۳/۳۰

دریافت: ۱۴۰۴/۰۲/۲۰

چکیده

مقدمه و هدف: کیفیت روابط عاطفی نوجوانان در شکل‌گیری تجربه‌های مثبت اجتماعی و هیجانی آنان نقش مهمی دارد. در نتیجه، مطالعه حاضر با هدف تحلیل ابعاد مرتبط با پیامدهای عشق در دوران نوجوانی انجام شد.

روش‌شناسی: این مطالعه از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، توصیفی از نوع کیفی بود. جامعه پژوهش متخصصان تربیتی استان قزوین در سال ۱۴۰۳ بودند که طبق اصل اشباع نظری حجم نمونه ۳۰ نفر در نظر گرفته شد و این تعداد با روش نمونه‌گیری هدفمند به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار پژوهش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با متخصصان تربیتی بود که روایی آن با روش مثلث‌سازی تایید و پایایی آن با روش ضریب توافق بین دو کدگذار ۰/۸۸ به‌دست آمد. داده‌های پژوهش حاضر با روش کدگذاری در نرم‌افزار MAXQDA تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که پیامدهای عشق در دوران نوجوانی ۲۳ مفهوم و ۷ مولفه در ۲ بعد پیامدهای مثبت و پیامدهای منفی داشت؛ به‌طوری که پیامدهای مثبت شامل کسب تجربه برای بزرگسالی (با ۴ مفهوم) و تقویت ارتباط‌های اجتماعی (با ۴ مفهوم) و پیامدهای منفی شامل وابستگی ناسالم (با ۳ مفهوم)، دور شدن از خانواده (با ۳ مفهوم)، تصمیم‌های عجولانه (با ۳ مفهوم)، سرمنشأ بزهکاری (با ۳ مفهوم) و پشیمانی (با ۳ مفهوم) بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج این مطالعه، عشق در دوران نوجوانی هم دارای پیامدهای مثبت و هم دارای پیامدهای منفی است. بنابراین، آگاهی نوجوانان و خانواده‌های آنان در زمینه پیامدهای عشق در دوران نوجوانی لازم و ضروری می‌باشد.

کلیدواژگان: عشق، پیامدهای مثبت عشق، پیامدهای منفی عشق، نوجوانی.

مجاز و حق نشر: © ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC) صورت گرفته است. (4.0)

نحوه استناددهی: غفوری، آرزو؛ شریعت باقری، محمد مهدی و صالحی، کیوان. (۱۴۰۴). تحلیل ابعاد مرتبط با پیامدهای عشق در دوران نوجوانی: یک مطالعه کیفی. *روان‌شناسی انگیزش، رفتار و سلامت*، ۳(۲)، ۱-۱۲.

مقدمه

نوجوانی دوره‌ای برای گذر از کودکی به بزرگسالی همراه با تغییرهای گسترده فیزیکی، هورمونی، روانی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و رفتاری است (Benzi et al., 2023). به عبارت دیگر، نوجوانی یک تغییر تدریجی از کودکی به بزرگسالی است که طی آن مهارت‌های شناختی، عاطفی و اجتماعی تغییر و تحول می‌یابد و نوجوان شروع به استقلال‌خواهی از خانواده، تعامل بیشتر با همسالان و جستجوی محیط‌های جدید می‌کند که گاهی با افزایش بی‌ثباتی عاطفی و خطرپذیری همراه می‌باشد (Lekamge et al., 2025). این دوره با ریسک رفتاری بالا و احتمال وقوع بیشتر رفتارهای خطرآفرین همراه است. چون که نوجوانان دارای انرژی زیاد و تجربه اندکی هستند و ذهن آنها از لحاظ شناختی به اندازه کافی ردش نکرده است (Stavleu et al., 2022). در این دوره تغییرات نوروفیزیولوژیکی و نوروشیمیایی گسترده‌ای اتفاق می‌افتد. برای مثال، حجم ماده خاکستری در طول دوره نوجوانی کاهش و علاوه بر آن، گیرنده‌های دوپامینی در مناطق قشری و زیرقشری به حداکثر خود می‌رسند. همچنین، فعالیت بالای سیستم لیمبیک در دوره نوجوانی به‌صورت کامل توسط مکانیسم‌های قشری بالاتر کنترل نمی‌شود که این موارد می‌توانند باعث افزایش رفتارهای مخاطره‌آمیز در نوجوانان و مشارکت آنان در رفتارهای ناهنجار مانند مصرف دخانیات شود (Yasa et al., 2020).

یکی از مفاهیم نیازمند بررسی در دوره نوجوانی، عشق است (Ruiz-Palomino et al., 2021). عشق به‌عنوان بخش جدایی‌ناپذیر از تجربه انسانی در لغت به معنای محبت شدید و افراط در محبت می‌باشد (Lantian et al., 2024). عشق در اصطلاح یک رابطه مبتنی بر دلبستگی احساسی، عاطفی و اجتماعی است و زمانی رخ می‌دهد که عاشق و معشوق سطوح نسبتاً بالایی از محبت را در روابط خود نشان دهند (Bianchi et al., 2021). پدیده عشق و روابط عاشقانه، بخش جدایی‌ناپذیر از زندگی هر انسانی است که تحت تاثیر فعالیت‌ها و تحریک‌های مغزی قرار می‌گیرد (Martin-Salvador et al., 2021). بنابراین، عشق نه تنها یک روان‌شناختی، بلکه یک فعالیت مغزی و زیست‌شناختی است و تحریک‌های مغزی می‌توانند همانند تجربه‌های شیرین و تلخ ناشی از عشق سبب خشنودی و ناخشنودی شود (Teng

et al., 2024). تجربه عشق در دوران نوجوانی دارای ویژگی‌های منحصربه‌فردی است. چون که با تغییرهای هورمونی، رشد شناختی، تحول در ساختار مغزی و فشارهای فرهنگی-اجتماعی همراه است و همین امر سبب می‌شود که روابط عاشقانه نوجوانی هم فرصت‌هایی ارزشمند برای رشد و بالندگی فراهم آورد و هم در صورت فقدان حمایت و هدایت مناسب باعث تهدید سلامت روان و کیفیت زندگی نوجوان شود (Boisvert et al., 2023).

عشق پدیده‌ای است که برخی نوجوانان آن را تجربه می‌کنند و یک سازه پیچیده، غیرقابل انکار و مهم برای زندگی می‌باشد که در دهه‌های اخیر زمینه انجام پژوهش‌های متعددی را برای تجربه‌های هیجانی در نوجوانان فراهم نموده است (Zhu et al., 2025). عشق در نوجوانی همان معنای دوست‌داشتن فرد غیر هم‌جنس است که با تغییرهای جسمی و هورمونی زیاد همراه می‌باشد. احساس‌های عاشقانه‌ای که در این دوره بروز می‌کند بیشتر متوجه ابعاد فیزیکی و جسمانی است و با عشق دوران بزرگسالی و پختگی بسیار متفاوت می‌باشد (Kuula et al., 2020). مهم‌ترین ویژگی‌های عشق در دوره نوجوانی شامل شورانگیزی، موقتی، ویران‌گری و قدرتمندی آن است که می‌تواند دارای پیامدهای منفی و مثبت با یکدیگر باشد و از جمله پیامدهای مثبت و مهم می‌توان به پرکردن شکاف میان وابستگی به والدین و استقلال از آنان و شروع زندگی بزرگسالی اشاره کرد (Buchanan et al., 2021). عوامل متعددی بر تجربه عشق در دوران نوجوانی تاثیر می‌گذارند که از جمله می‌توان رسانه‌ها، داستان‌ها و فیلم‌ها را نام برد. رسانه‌های دیجیتال به‌ویژه شبکه‌های اجتماعی شیوه آغاز و تداوم روابط نوجوانان را متحول کرده و هنجارهای جدیدی بر تعامل‌های آنها تحمیل کرده است (Tienda et al., 2023).

پژوهش‌های اندکی درباره پیامدهای عشق انجام‌شده و پژوهشی در این زمینه بر روی نوجوانان یافت نشد. برای مثال، Javanmard et al (2022) ضمن پژوهشی درباره پیامدهای روابط دوستانه دانشجویان دختر و پسر گزارش کردند که شرایط سنی، تسهیل ارتباطات و ملاقات، سخت‌شدن شرایط ازدواج به‌عنوان بستر حاکم و کم‌رنگ‌شدن ارزش‌های دینی و سنتی و دیدگاه‌های ارزشی نوظهور شرایط مداخله‌گر بودند. این افراد با قرارگرفتن در هاله عاطفی و شناختی با جنس مخالف ارتباط داشته و مشکلاتی از قبیل خصومت و

خشونت، شک و بدگمانی، آسیب در نظام خانواده، هنجارشکنی، رکود علمی و استعداد، فریب رابطه، آسیب عاطفی- روانی، آسیب جسمی، آسیب جنسی، مشاوره رفتن، تجربه اندوزی، پشیمانی و سرخوردگی، حس نوستالژیک و بازاندیشی از مهم ترین پیامدهای رابطه با جنس مخالف بود. (Honghao et al (2021) ضمن پژوهشی درباره تاثیر رابطه عاشقانه نوجوانان بر رشد فردی گزارش کردند که عملکرد تحصیلی نوجوانانی که درگیر رابطه عاشقانه هستند نسبتاً پایین تر است و خطر داشتن احساس های منفی در آنها کمتر از هم تایان خارج از رابطه عاشقانه می باشد. همچنین، رابطه عاشقانه فرصتی را برای یادگیری نحوه حفظ رابطه صمیمانه و ایجاد خودپنداره مثبت فراهم می کند و سبب رشد توانایی بین فردی می شود. افزون بر آن، چنین افرادی فشارهای روانی بیشتری را تحمل می کنند. (Asayesh et al (2021) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که برای واکنش های عاطفی دختران دانشجو با نشانگان شکست عشقی ۴۹ مفهوم در ۱۵ مضمون فرعی و ۲ مضمون اصلی شناسایی شد. مضمون اصلی اول، واکنش های عاطفی سازگارانه شامل مضمون های فرعی احساس ارزشمندی، احساس رضایت و تنظیم عواطف و مضمون اصلی دوم واکنش های عاطفی ناسازگارانه شامل مضمون های فرعی احساس شکست، احساس بی ارزشی، احساس سردرگمی هیجانی، احساس ترس، احساس کمبود و سوگ، احساس آسیب پذیری، افسردگی، احساس خشم، احساس حسادت، احساس ملالت، بی اشتیاقی و دلزدگی و تنفر بود. (Safaei (2011) ضمن پژوهشی درباره تاثیر زمینه اجتماعی در مفهوم پردازی رابطه عاشقانه گزارش کردند که به رغم تغییرهای اجتماعی و به تبع آن، افزایش سن ازدواج، جامعه مدام بر اعتبار اجتماعی دختران از طریق ازدواج تاکید می کند و زمینه ساز ایجاد اضطراب برای آنها می شود. بر همین اساس، آنها به پذیرش خطر ورود به روابط پیش از ازدواج با هدف رسیدن به ازدواج مجبور می شوند و دست به خطری هدفمند می زنند، در حالی که این پدیده در پسران مشاهده نمی شود.

عوامل بسیاری بر تجربه عشق در دوران نوجوانی تاثیر می گذارند و تجربه عشق در این دوران دارای پیامدهای بسیاری اعم از مثبت و منفی است. بنابراین، برای درک بهتر پیامدهای مثبت و منفی عشق در این دوران باید پژوهش هایی منسجم و سازمان یافته انجام شود و پژوهش حاضر نیز با همین هدف انجام شده است. عشق در دوران

نوجوانی اهمیت زیادی دارد و بر همین اساس پژوهش درباره آن لازم و ضروری می باشد و در زمینه عشق در دوران نوجوانی و پیامدهای آن خلأهای پژوهشی بسیاری وجود دارد و پژوهش حاضر در تکمیل آن می تواند کمک کننده باشد. همچنین، نتایج این پژوهش می تواند به متخصصان و برنامه ریزان در شناخت بهتر پدیده عشق در دوران نوجوانی کمک نماید تا آنان ضمن آگاهی از ابعاد پیامدهای این پدیده، برنامه هایی برای بهبود وضعیت نوجوانان طراحی و اجرا نمایند. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه، نتایج این پژوهش می تواند کمک موثری به نوجوانان، والدین نوجوانان و مربیان آموزشی، تربیتی و پرورشی مدارس در ارائه یک راهکار موثر برای نحوه رویایی با پدیده عشق در دوران نوجوانی باشد و به عنوان یک چراغ راهی برای نوجوانان، والدین آنها و مربیانی که با نوجوانان سروکار دارند، در نظر گرفته شود و به تصمیم گیری صحیح در زمینه مواجهه با پدیده عشق در دوران نوجوانی کمک نماید. علاوه بر آن، نتایج پژوهش حاضر می تواند به توسعه دامنه دانش روان شناسی و علوم تربیتی در زمینه عشق در دوران نوجوانی کمک نماید. بنابراین، با توجه به اهمیت عشق در دوران نوجوانی و کیفیت روابط عاطفی نوجوانان در شکل گیری تجربه های مثبت اجتماعی و هیجانی آنان، مطالعه حاضر با هدف تحلیل ابعاد مرتبط با پیامدهای عشق در دوران نوجوانی انجام شد.

روش شناسی

این مطالعه از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، توصیفی از نوع کیفی بود. جامعه پژوهش متخصصان تربیتی استان قزوین در سال ۱۴۰۳ بودند که طبق اصل اشباع نظری حجم نمونه ۳۰ نفر در نظر گرفته شد و این تعداد با روش نمونه گیری هدفمند به عنوان نمونه انتخاب شدند. در این پژوهش، برای شناخت عمیق پیامدهای عشق در دوران نوجوانی و به دلیل فقدان اطلاعات کافی در این زمینه و با توجه به اهمیت بالای این موضوع در جامعه امروزی، پژوهشگر از روش پژوهش کیفی استفاده نمود. روش نمونه گیری هدفمند زمینه را برای انتخاب مناسب و آگاهانه افراد دارای اطلاعات کافی برای ورود به پژوهش و گردآوری داده های غنی را فراهم می آورد. به عبارت دیگر، با انتخاب افراد دارای اطلاعات کافی می توان به داده ها و اطلاعات ارزشمندی دست یافت که به درک و بینش عمیق از

موضوع پژوهش کمک نماید. در این مطالعه، ملاک‌های انتخاب نمونه‌ها شامل سابقه فعالیت بیشتر از ۵ سال با نوجوانان، حداقل تحصیلات کارشناسی ارشد، تمایل جهت شرکت در پژوهش، عدم اعتیاد و مصرف داروهای روان‌پزشکی، قبول ضبط مصاحبه‌ها و امضای فرم رضایت‌نامه شرکت آگاهانه در پژوهش بودند. نتایج اطلاعات جمعیت‌شناختی متخصصان تربیتی پژوهش حاضر شامل سطح تحصیلات، رشته تحصیلی، جنسیت و شغل در جدول ۱ قابل مشاهده است.

جدول ۱. نتایج اطلاعات جمعیت‌شناختی متخصصان تربیتی پژوهش حاضر

مشارکت‌کنندگان	سطح تحصیلات	رشته تحصیلی	جنسیت	شغل
۱	کارشناسی ارشد	علوم تربیتی	زن	فرهنگی
۲	کارشناسی ارشد	مشاوره	زن	فرهنگی
۳	کارشناسی ارشد	روان‌شناسی	زن	فرهنگی
۴	کارشناسی ارشد	روان‌شناسی	مرد	فرهنگی
۵	کارشناسی ارشد	علوم تربیتی	مرد	فرهنگی
۶	کارشناسی ارشد	امور تربیتی	زن	فرهنگی
۷	کارشناسی ارشد	امور تربیتی	زن	فرهنگی
۸	کارشناسی ارشد	علوم تربیتی	زن	فرهنگی
۹	کارشناسی ارشد	روان‌شناسی	مرد	فرهنگی
۱۰	کارشناسی ارشد	مشاوره	مرد	فرهنگی
۱۱	کارشناسی ارشد	روان‌شناسی	زن	فرهنگی
۱۲	کارشناسی ارشد	امور تربیتی	زن	فرهنگی
۱۳	کارشناسی ارشد	علوم تربیتی	زن	فرهنگی
۱۴	کارشناسی ارشد	علوم تربیتی	زن	فرهنگی
۱۵	کارشناسی ارشد	روان‌شناسی تربیتی	مرد	روان‌شناس
۱۶	کارشناسی ارشد	روان‌شناسی عمومی	مرد	روان‌شناس
۱۷	کارشناسی ارشد	روان‌شناسی عمومی	مرد	فرهنگی
۱۸	کارشناسی ارشد	مشاوره	زن	مشاور
۱۹	کارشناسی ارشد	روان‌شناسی تربیتی	مرد	روان‌شناس
۲۰	کارشناسی ارشد	روان‌شناسی تربیتی	زن	فرهنگی
۲۱	کارشناسی ارشد	زبان و ادبیات عرب	زن	فرهنگی
۲۲	کارشناسی ارشد	علوم قرآن	زن	فرهنگی
۲۳	دکتری تخصصی	مشاوره	زن	مشاور
۲۴	دکتری تخصصی	روان‌شناسی تربیتی	زن	روان‌شناس
۲۵	دکتری تخصصی	روان‌شناسی عمومی	زن	روان‌شناس
۲۶	دکتری تخصصی	روان‌شناسی عمومی	زن	روان‌شناس
۲۷	دکتری تخصصی	روان‌شناسی عمومی	مرد	روان‌شناس
۲۸	دکتری تخصصی	مشاوره خانواده	مرد	مشاور
۲۹	دکتری تخصصی	مشاوره خانواده	مرد	مشاور
۳۰	دکتری تخصصی	مشاوره خانواده	مرد	مشاور

در جدول ۱، نتایج سطح تحصیلات، رشته تحصیلی، جنسیت و شغل متخصصان تربیتی پژوهش حاضر قابل مشاهده است. برای انجام این پژوهش ابتدا هماهنگی‌های لازم جهت انجام پژوهش انجام و سپس سوال‌هایی جهت مصاحبه با متخصصان تربیتی با کمک اساتید و بر اساس مبانی نظری طراحی شد. سوال‌ها شامل دو دسته بودند که بخش اول شامل سوال‌های از قبل طراحی شده و بخش دوم شامل سوال‌هایی بود که در حین مصاحبه طراحی و تعدیل می‌شد. سوال‌های بخش اول از همه مصاحبه‌شوندگان پرسیده شد، اما سوال‌های بخش دوم از برخی از آنها که در درک معنای سوال‌ها مشکل داشتند یا در حین پاسخگویی دچار انحراف شدند، پرسیده شد. پس از انتخاب متخصصان تربیتی جهت انجام مصاحبه برای آنها اهمیت و ضرورت پژوهش تشریح و درباره رعایت نکات، موازین و ملاحظات اخلاقی به آنان از جمله رازداری، محرمانگی، حفظ حریم نمونه‌ها، گزارش بدون نام مصاحبه‌ها و غیره تعهد داده شد. در پایان هر مصاحبه از مصاحبه‌شوندگان به دلیل شرکت در پژوهش تقدیر و تشکر به عمل آمد.

ابزار پژوهش حاضر مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با متخصصان تربیتی بود که سوال‌های آن همان‌طور که در بالا توضیح داده شد در دو بخش تنظیم شد. مصاحبه با متخصصان تربیتی این پژوهش در مکان و زمان

از قبل تعیین شده پس از هماهنگی‌های لازم درباره چگونگی انجام پژوهش، تشریح اهمیت و ضرورت و تعهد برای رعایت نکات، موازین و ملاحظات اخلاقی انجام شد. مصاحبه‌ها به صورت انفرادی انجام و حدود ۳۵ الی ۵۵ دقیقه طول کشید. در پایان هر مصاحبه از مصاحبه‌شوندگان تقدیر و تشکر شد و مطالب یادداشت‌برداری شده و مصاحبه‌های ضبط شده بررسی و نتایج تحلیل‌ها ثبت شد و این فرآیند تا زمانی ادامه یافت که نمونه‌های جدید نتوانستند هیچ یافته جدیدی به یافته‌های حاصل از مصاحبه با متخصصان تربیتی اضافه نمایند و یا به اصطلاح پژوهش به اشباع رسید. لازم به ذکر است که روایی مصاحبه‌ها با روش مثلث‌سازی تایید و پایایی آنها با روش ضریب توافق بین دو کدگذار ۰/۸۸ به دست آمد.

داده‌های پژوهش حاضر با روش کدگذاری در نرم‌افزار MAXQDA تحلیل شدند.

یافته‌ها

شرکت‌کنندگان یا مصاحبه‌شوندگان پژوهش حاضر تعداد ۳۰ نفر از متخصصان تربیتی بودند که تحت مصاحبه قرار گرفتند. نتایج کدگذاری پیامدهای عشق در دوران نوجوانی در جدول ۲ قابل مشاهده است.

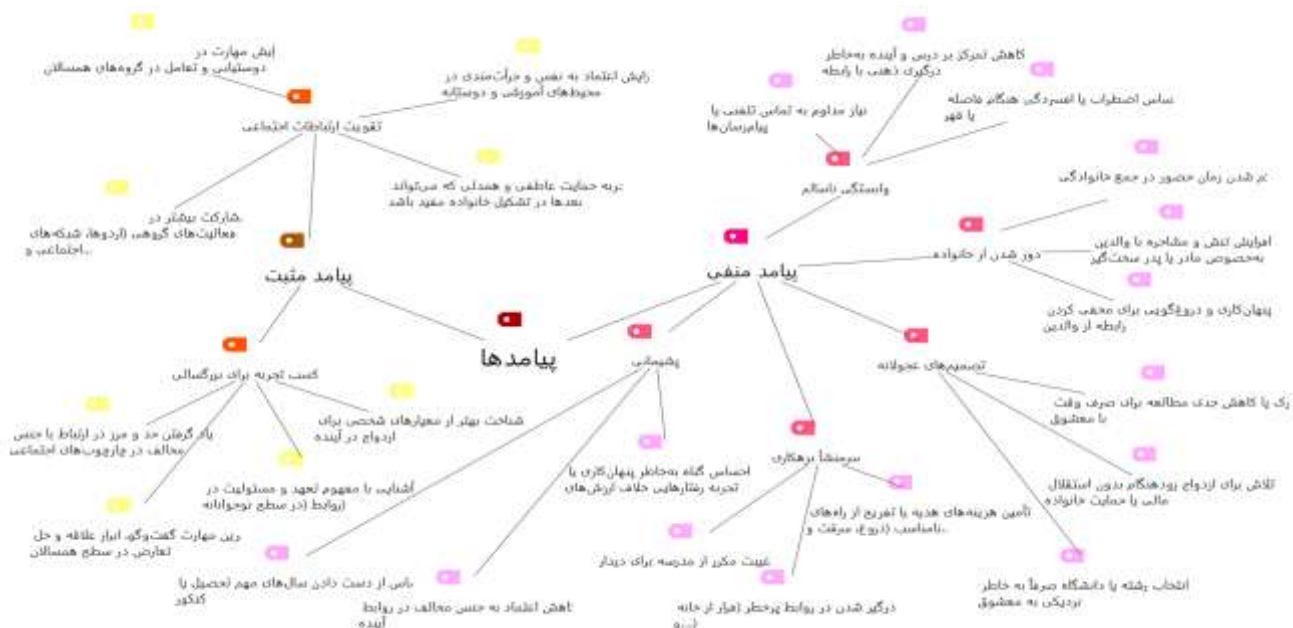
جدول ۲. نتایج کدگذاری پیامدهای عشق در دوران نوجوانی

بعد	مولفه	مفهوم
پیامدهای مثبت	کسب تجربه برای بزرگسالی	۱. یادگرفتن حد و مرز در ارتباط با جنس مخالف در چارچوب‌های اجتماعی
		۲. آشنایی با مفهوم تعهد و مسئولیت در روابط در سطح نوجوان
		۳. شناخت بهتر از ملاک‌های شخصی برای ازدواج در آینده
		۴. تمرین مهارت گفتگو، ابراز علاقه و حل تعارض در سطح همسالان
تقویت ارتباط‌های اجتماعی		۱. افزایش مهارت در دوست‌یابی و تعامل در گروه همسالان
		۲. تجربه حمایت عاطفی و همدلی مفید برای تشکیل خانواده در آینده
		۳. افزایش اعتماد به نفس و جرأت‌مندی در محیط‌های آموزشی و دوستانه
		۴. مشارکت بیشتر در فعالیت‌های گروهی مانند اردوها، شبکه‌های اجتماعی و غیره
پیامدهای منفی	وابستگی ناسالم	۱. نیاز مداوم به تماس تلفنی با پیام‌رسان‌ها
		۲. کاهش تمرکز بر درس و آینده به خاطر درگیری ذهنی درباره رابطه
		۳. احساس اضطراب یا افسردگی هنگام فاصله یا قهر
		۱. کم‌شدن زمان حضور در جمع خانوادگی
دورشدن از خانواده		۲. پنهان‌کاری و دروغ‌گویی برای مخفی کردن رابطه از والدین

۳. افزایش تنش و مشاجره با والدین به‌خصوص مادر یا پدر سخت‌گیر	
۱. انتخاب رشته یا دانشگاه صرفاً به خاطر نزدیکی به معشوق	
۲. تلاش برای ازدواج زودهنگام بدون استقلال مالی یا حمایت خانواده	تصمیم‌های عجولانه
۳. ترک یا کاهش جدی مطالعه برای صرف وقت با معشوق	
۱. غیبت مکرر از مدرسه برای دیدار	
۲. درگیری در روابط پرخطر مانند فرار از خانه و غیره	سرمنشأ بزهکاری
۳. تأمین هزینه‌های هدیه یا تفریح از راه‌های نامناسب مانند دروغ، سرقت خرد و غیره	
۱. احساس ازدست‌دادن سال‌های مهم تحصیل یا کنکور	
۲. کاهش اعتماد به جنس مخالف در روابط آینده	پشیمانی
۳. احساس گناه به خاطر پنهان‌کاری یا تجربه رفتارهایی خلاف ارزش‌های خانواده و جامعه	

شامل وابستگی ناسالم (با ۳ مفهوم)، دورشدن از خانواده (با ۳ مفهوم)، تصمیم‌های عجولانه (با ۳ مفهوم)، سرمنشأ بزهکاری (با ۳ مفهوم) و پشیمانی (با ۳ مفهوم) بود. نتایج خروجی نرم‌افزار برای کدگذاری پیامدهای عشق در دوران نوجوانی در شکل ۱ قابل مشاهده است.

در جدول ۲ نتایج کدگذاری پیامدهای عشق در دوران نوجوانی قابل مشاهده است. بر اساس آن، پیامدهای عشق در دوران نوجوانی ۲۳ مفهوم و ۷ مولفه در ۲ بعد پیامدهای مثبت و پیامدهای منفی داشت؛ به‌طوری که پیامدهای مثبت شامل کسب تجربه برای بزرگسالی (با ۴ مفهوم) و تقویت ارتباط‌های اجتماعی (با ۴ مفهوم) و پیامدهای منفی

شکل ۱. نتایج خروجی نرم‌افزار برای کدگذاری پیامدهای عشق در دوران نوجوانی

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که پیامدهای عشق در دوران نوجوانی ۲۳ مفهوم و ۷ مولفه در ۲ بعد پیامدهای مثبت و پیامدهای منفی داشت؛ به‌طوری که پیامدهای مثبت شامل کسب تجربه برای بزرگسالی (با ۴ مفهوم) و تقویت ارتباط‌های اجتماعی (با ۴ مفهوم) و پیامدهای منفی شامل وابستگی ناسالم (با ۳ مفهوم)، دورشدن از

بحث و نتیجه‌گیری

پدیده عشق و به‌ویژه عشق در دوره نوجوانی دارای پیامدهای بسیاری است و بر همین اساس، مطالعه حاضر با هدف تحلیل ابعاد مرتبط با پیامدهای عشق در دوران نوجوانی انجام شد.

خانواده (با ۳ مفهوم)، تصمیم‌های عجولانه (با ۳ مفهوم)، سرمنشأ بزهکاری (با ۳ مفهوم) و پشیمانی (با ۳ مفهوم) بود. درباره پیامدهای عشق در دوران نوجوانی هیچ پژوهشی در داخل کشور یافت نشد و فقط یک پژوهش خارجی در این زمینه یافت شد. با این حال، نتایج مطالعه حاضر با نتایج مطالعه‌ها و پژوهش‌های [Javanmard et al \(2022\)](#)، [Honghao et al \(2021\)](#)، [Asayesh et al \(2021\)](#) و [Safaei \(2011\)](#) همسو بود.

در تشریح و تفسیر پیامدهای مثبت عشق در دوران نوجوانی بر مبنی نظریه خودتعیین‌گری می‌توان گفت که روابط سالم و حمایت‌گرانه، فرصت‌هایی برای کسب تجربه برای بزرگسالی فراهم می‌کند. چون که نوجوانان در چنین روابطی مهارت‌های حل تعارض، همدلی و مدیریت هیجان‌ها را تمرین می‌کنند. علاوه بر آن، ارتباط‌ها و تعامل‌های عاطفی سالم به نوجوانان کمک می‌کند تا ارتباط‌ها و تعامل‌های اجتماعی خود را تقویت کنند و شبکه دوستان و همسالان خود را گسترش دهند که این مسئله مستقیماً با برآورده شدن نیازهای روان‌شناختی خودمختاری، شایستگی و ارتباط در نظریه خودتعیین‌گری همسو است. بنابراین، روابط عاشقانه در نوجوانی اگر با حمایت و محیط ایمن همراه باشد، می‌تواند به رشد اجتماعی و عاطفی نوجوان کمک کند و پیامدهای مثبت احتمالی را افزایش دهد.

در تشریح و تفسیر پیامدهای منفی عشق در دوران نوجوانی بر مبنی نظریه دلبستگی می‌توان گفت که کیفیت روابط اولیه می‌تواند الگویی برای شکل‌گیری روابط عاطفی بعدی فراهم آورد. برای نمونه، نوجوانانی که در کودکی دلبستگی ناایمن تجربه کردند، ممکن است در روابط عاشقانه خود به وابستگی ناسالم دچار شوند و هویت و ارزشمندی خود را کاملاً در چارچوب رابطه تعریف کنند. این مسئله باعث کاهش استقلال فردی و افزایش اضطراب در مواجهه با پایان رابطه می‌شود. به همین ترتیب، تجربه دلبستگی ناایمن می‌تواند به دور شدن از خانواده و کاهش استفاده از حمایت‌های خانوادگی منجر شود. چون که نوجوان به جای تکیه بر شبکه حمایتی خانواده بیشتر روی شریک عاطفی خود تمرکز می‌کند. همچنین، دلبستگی می‌تواند تصمیم‌های عجولانه و حتی برخی رفتارهای پرخطر نوجوانان را تبیین کند. نوجوانانی که از امنیت روانی کافی

برخوردار نیستند، ممکن است برای کسب توجه یا تایید شریک عاطفی، رفتارهای شتاب‌زده انجام دهند و در برخی موارد در مسیر بزهکاری قدم بگذارند. در بحث پشیمانی نوجوانان از تصمیم‌ها و رفتارهای خود در روابط عاشقانه می‌توان گفت که به دلیل فقدان مهارت‌های تنظیم هیجانی و تجربه دلبستگی ایمن ممکن است باعث شود که نوجوانان تصمیم‌های غیرمنطقی بگیرند، ولی با افزایش پختگی شناختی و هیجانی، به بازبینی رفتارهای گذشته خود پردازند و احساس نارضایتی یا پشیمانی کنند.

این پژوهش دارای محدودیت‌هایی نیز بود و به دلیل محدود بودن حجم نمونه در پژوهش‌های کیفی، تعمیم‌پذیری کامل نتایج امکان‌پذیر نیست. بنابراین، یافته‌های مطالعه حاضر بیشتر قابلیت تعمیم موردی و متعادل دارند و می‌توان آنها را با توجه به شرایط مشابه در زمینه‌های دیگر به کار بست. با این حال، باید توجه داشت که چنین تعمیم‌هایی هرگز به سطح تعمیم‌های یقینی نمی‌رسند.

با توجه به یافته‌های این پژوهش لازم است نگاه نظام تعلیم و تربیت ایران به پدیده عشق در دوران نوجوانی از سطح یک مسئله فردی به سطحی کلان‌تر و فرصت‌محور ارتقاء یابد. نخستین گام می‌تواند ایجاد «شبکه ملی سواد عاطفی» باشد که در آن دانش‌آموزان نوجوان، والدین و معلمان در قالب برنامه‌های چندرسانه‌ای، بازی‌های آموزشی، پادکست‌ها و دوره‌های آنلاین با اصول سواد عاطفی و مهارت‌های ارتباطی سالم آشنا شوند. چنین بستری می‌تواند با تکیه بر فناوری‌های نوین آموزشی، تحقق یکی از اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش یعنی بهره‌گیری از ابزارهای نو برای پرورش همه‌جانبه دانش‌آموزان را ممکن سازد. همچنین، لازم است برنامه‌های درسی موجود با پروژه‌های میان‌رشته‌ای غنی شوند تا دانش‌آموزان بتوانند تجربه عشق و دلبستگی را از منظرهای مختلف علمی، ادبی، دینی و اجتماعی تحلیل و بررسی کنند. چنین پروژه‌هایی می‌تواند شامل تحلیل ادبیات عاشقانه در متون کلاسیک، بررسی اثر تغییرات هورمونی در زیست‌شناسی یا تحلیل بازنمایی عشق در فرهنگ معاصر باشد. این رویکرد نه تنها در راستای تلفیق آموزش و مهارت‌های زندگی است، بلکه به تقویت هویت فرهنگی - اجتماعی نوجوانان نیز کمک خواهد کرد. برگزاری «المپیاد ملی مهارت‌های ارتباطی، عاطفی و اجتماعی» می‌تواند الگویی الهام‌بخش برای نوجوانان سراسر

among ethnically and economically diverse mothers. *Journal of Youth and Adolescence*, 50(3), 536-549. <https://doi.org/10.1007/s10964-020-01347-2>

Honghao, J., Po, Y., & Tianyu, Y. (2021). The influence of adolescents' romantic relationship on individual development: Evidence from China. *International Journal of Chinese Education*, 10(3), 1-15. <https://doi.org/10.1177/22125868211070036>

Javanmard, K., Zeini Hassanvand, N., & Saif, H. (2022). Analysis of the consequences of friendly relations between male and female students by qualitative and data analysis methods (Case study of Ayatollah Boroujerdi University students). *Quarterly Social Psychological Research*, 12(47), 1-32. <https://doi.org/10.22034/spr.2022.368935.1791>

Kuula, L., Partonen, T., & Pesonen, A. K. (2020). Emotions relating to romantic love-further disruptors of adolescent sleep. *Sleep Health*, 6(2), 159-165. <https://doi.org/10.1016/j.sleh.2020.01.006>

Lantian, A., Boudesseul, J., & Cova, F. (2024). Prescription for love: An experimental investigation of laypeople's relative moral disapproval of love drugs. *AJOB Neuroscience*, 15(4), 218-233. <https://doi.org/10.1080/21507740.2024.2326923>

Lekamge, R. B., Jain, R., Sheen, J., Solanki, P., Zhou, Y., Romero, L., & et al. (2025). Systematic review and meta-analysis of the effectiveness of whole-school interventions promoting mental health and preventing risk behaviours in adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 54(2), 271-289. <https://doi.org/10.1007/s10964-025-02135-6>

Martin-Salvador, A., Saddiki-Mimoun, K., Perez-Morente, M. A., Alvarez-Serrano, M. A., Gazquez-Lopez, M., Martinez-Garcia, E., & Fernandez-Gomez, E. (2021). Dating violence: Idealization of love and romantic myths in Spanish adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(10), 5296. <https://doi.org/10.3390/ijerph18105296>

Ruiz-Palomino, E., Ballester-Arnal, R., Gimenez-Garcia, C., & Gil-Llario, M. D. (2021). Influence of beliefs about romantic love on the justification of abusive behaviors among early adolescents. *Journal of Adolescence*, 92, 126-136. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2021.09.001>

Safaei, M. (2011). Youth and love Effect of social context on conceptualization of love relationships. *Women's Studies Sociological and Psychological*, 9(2), 81-104. <https://doi.org/10.22051/jwsps.2011.1399>

Stavleu, D. C., De Winter, J. P., Veenstra, X., Van Stralen, K., De Coninck, D., Matthijs, K., & Toelen, J. (2022). Parental opinions on medical decision-making in adolescence: A case-based survey. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics*, 43(1), 17-22. <https://doi.org/10.1097/dbp.0000000000000978>

Teng, F., Wang, X., Lei, Q., & Poon, K. T. (2024). Love me, because I rely on you: Dependency-oriented

کشور باشد. این المپیاد با شناسایی و تقویت دانش‌آموزانی که در همدلی، حل تعارض و مدیریت روابط توانمند هستند، نشان خواهد داد که مهارت‌های ارتباطی، عاطفی و اجتماعی نیز همانند مهارت‌های علمی ارزشمند و قابل تقدیر می‌باشند.

تعارض منافع

هیچ تعارض منافی بین نویسندگان این مقاله وجود نداشت.

حامی مالی

این مطالعه با هزینه شخصی و بدون حامی مالی انجام شد.

ملاحظات اخلاقی

در پژوهش حاضر تلاش شد تا همه نکات، موازین و ملاحظات اخلاقی رعایت گردد.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان مقاله حاضر با یکدیگر مشارکت فعال داشتند.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از همه کسانی که سهمی در انجام این پژوهش داشتند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

References

- Asayesh, M. H., Qazinejad, N., & Bahonar, F. (2021). Explanation of the emotional reactions of girls with love trauma syndrome: A qualitative study. *Scientific Journal of the Woman and Families Cultural-Educational*, 15(53), 125-154. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.26454955.1399.15.5.3.6.1>
- Benzi, I. M. A., Gallus, S., Santoro, E., Barone, L., & Committee, H. L. (2023). Psychosocial determinants of sleep difficulties in adolescence: The role of perceived support from family, peers, and school in an Italian HBSC sample. *European Journal of Pediatrics*, 182(6), 2625-2634. <https://doi.org/10.1007/s00431-023-04934-0>
- Bianchi, D., Morelli, M., Baiocco, R., Cattelino, E., & Chirumbolo, A. (2021). Patterns of love and sexting in teen dating relationships: The moderating role of conflicts. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 178, 133-155. <https://doi.org/10.1002/cad.20427>
- Boisvert, S., Poulin, F., & Dion, J. (2023). Romantic relationships from adolescence to established adulthood. *Emerging Adulthood*, 11(4), 947-958. <https://doi.org/10.1177/21676968231174083>
- Buchanan, C. M., Glatz, T., Kiang, L., & Richwine, R. (2021). Beliefs about expressing love to adolescents

- help-seeking as a strategy for human mating. *Journal of Personality and Social Psychology*, 127(6), 1215-1236.
<https://doi.org/10.1037/pspi0000458>
- Tienda, M., Villalta, S. I., Goldberg, R. E., & Koffman, D. (2023). Adolescents' love lives: Heterogeneity in relationship status trajectories and links with affect. *Journal of Youth and Adolescence*, 52(7), 1325-1339. <https://doi.org/10.1007/s10964-023-01783-w>
- Yasa, C., & Ugurlucan, F. G. (2020). Approach to abnormal uterine bleeding in adolescents. *Journal of Clinical Research in Pediatric Endocrinology*, 12(1), 1-6.
<https://doi.org/10.4274/jcrpe.galenos.2019.2019.s0200>
- Zhu, A., Kong, Z., & Zhou, A. (2025). Romantic relationships and adolescent depression in China: Moderating effects of peer norms. *Frontiers in Psychiatry*, 16(1644371.), 1-12.
<https://doi.org/10.3389/fpsyt.2025.1644371>